

B. Hybner hraje Chirurga v představení Zpěv beze slov, 1976
FOTO ARCHIV

DÍKY ZA SMÍCH, PO KTERÉM BOLÍ...

JIŘÍ BILBO REIDINGER

Borise Hybnera jsem poprvé potkal koncem 70. let na scéně Malého divadla v Českých Budějovicích. Hrál první díl série *Na konci zahrady jménem Hollywood*, a protože jsem nepředpokládal, že tak věhlasný mim vypadá či může působit jako tak mladistvý rošťák, spletl jsem si ho se spoluhráčem, s Otou Jirákem. Vždyť co z toho tělkou nalíčeného kluka (Borise) spontánně sršelo? Kolik nakažlivě mladistvé energie vystřikovalo, sálalo? Žádný akademismus! Zpod kloboučku vyčuhovaly husté, dlouhé vlasy... Štíhlé prsty na koncích obřích dlaní tančily v přesných gestech, vyřezaná, expresivní tvář jen naznačovala, cukla v mimickém svalu a vše bylo v mžiku jasné... Snaživý nešťastník gagman Al střídal gag za gagem... báječně přesné pointování... krása, radost... A mně omylem hlavou letělo – Kruci! Proč v tisku milují, oslavují toho korpulentnějšího, menšího Borise, je sice také dobrý, ale tenhle neznámý jinoch ho přehrává! Dává tomu všemu smysl – život, krev, srdce... Jen a jen díky němu před námi opět živelně tepe, ožívá stará groteska!

Já se tak dobře bavil, až jsem spadl ze židle na zem!

Bum!

Stalo se to při snové projekci Ala... Vidíme na malém běloučkém plátně milovaného Friga, jak se mění během klidného počtení na lavičce v parku v divokého cholerika, jemuž dělají větší a větší problémy stále se zvětšující noviny. Zamotává se do nich, padá... Občas z té laviny papíru se svým kameným výrazem nešťastně vykoukne a opět žuchne na zem... a já s ním!

Bum!

Obdobně jsem upadl na zadek už jen jednou, při seznámení se s anglickou skupinou Monty Python a jejich

vesmírným smyslem pro humor – jiným způsobem filmové grotesky... Při scéně se zvracejícím tlouštíkem ze *Smyslu života* jsem se smál ve starém pařížském kině opět tak, až hýždě bolela ...

BUM!

Boris je skvělý vypravěč. (Ostatně je až zarážející, že většina mimů tak ráda a dobře mluví! Asi naakumulovaná slova v dutině lebeční...)

I v civilu kouzlí magickými gesty a jeho uhrančivé oči se do posluchače přímo vpíjejí. Byl to hotový zázrak, když jsem si mohl hned rok po příhodě s bolavě potlučenou zadnicí zahrát vedle něho... Bok po boku, ve stejné šatně... V divadle Ateliér v Praze!

Prásk!

Utekl jsem z posledních hodin na strojní průmyslovce v Českých Budějovicích. Přifrčel autobusem na hodiny pantomimy k Jirkovi Kaftanovi a večer ze zvědavosti zašel do Ateliéru ve Spálené...

Prvotní zklamání, když z plakátovací tabule řve – Změna programu! Vystřídá nevýslovně radostné překvapení...

Zkusím seběhnout dolů. Třeba ho potkám... a najednou stojíme tváří tvář...

„Nechceš si zahrát... Za půl hodiny... Lícidla ti půjčíme... i s kostýmem!“

Bum!

Vše se ve mně roztřeše, ale mládí nezná strach, ostych, nefunguje sebezáchovný mechanismus... navíc ten obří oceán úlevné drзости! ... A já opravdu za půl hodiny hraju! ... V noci pak jako v nekonečných snách drkotám nočním vlakem do Prachatic.

Najednou je vše možné! Já jsem u **toho!** ... Já už vlastně jsem u **TOHO!** ... A musím být dál! Dál! DÁL! ...

Uf!

Pak byl Boris nemocný, hrál za něho i Honza Kanyza – což jsem dost dobře nechápal, byl přece nenahraditelný!!! A já započal víc jak dvacetiletou spolupráci se Ctiborem Turbou. ANO. Kdysi bývali nerozlučitelnými společníky, spiklenci...

Dnes? Vlastně již dávno – cituplné dojetí střídá nenávisť... Nahoru dolů, v sinusoidách...

Borisovy další produkce mě už nikdy tak neoslbnily. Možná je to jen a jen bližším poznáním, jak už kdysi napsal Thomas Bernhard o mistrovských malbách: „... každé detailnější, zevrubnější poznání ničí krásu a nakonec zjistíte, že to jsou jen čmouhy štětcem... Třebaže geniální!“ Víc a víc mi byl bližší svět Ctibora.

Rád jsem ale Borise dál potkával a vážil si ho jako herce!

Zklamáním byl až jeho deník v tištěné podobě... Po spoustě společných rozhovorů o literatuře, malířství, hudbě, které prozrazovaly jeho šíři rozhledu, jsem se už už těšil na novodobého Allena Ginsberga... a...

PRÁSK!

Přitom jak Boris dovedl horečnatě hovořit o Kerouacovi a jiných beatnicích, surrealitech. Nemohl jsem pochopit takovou proměnu...

Bylo mi smutno, když jsem četl, jak se takový velký, starý bard bojí setkání se Slávou Poluninem kdesi ve Španělsku, těch falešně planých pochyb: „... snad budu co platný!? Snad se tu roli naučím?!“. Nic se nedočteme o lidech, krajinách, existencionálních situacích jeho srdce, bojujícího utrápeného ducha... Kde je onen bájný horoucí vypravěč? Jéjej...Prásk! Ouvej!

Jak mě to mrzelo, až se bolestně cosi svírá, tam někde uvnitř!

Protože... je samozřejmé, že ho mám stále rád... Hlavně za to první setkání na Malé scéně, za tu první možnost v Ateliéru...

To vlilo do mladého, otevřeného srdce tolik potřebné povzbuzení – z neskutečné drzosti byla reálná touha, možnost... že to půjde a že nic není nemožné!!!

A... Díky za smích, při němž bolí zadnice!

BUM!

PRÁSK!